

6. ODPADY A DRUHOTNÉ SUROVINY

Odpadom ľudia nazývajú všetko, čo je pre nich nepotrebné, nechcené, niečo, čo už pre nich stratilo hodnotu. Je to pozostatok rastúcej výroby a rastúcej spotreby, ktorú musíme neustále znižovať. V porovnaní s inými výrobcami, domový odpad tvorí len okolo 5 % z celkového množstva, a to je práve tá časť, ktorú môže ovplyvniť každý z nás. Vieš, že jeden občan pri súčasnom štýle života vyprodukuje ročne 250 až 350 kg odpadu? V jednej domácnosti sa priemerne nahromadí naraz niekoľko druhov odpadov, z ktorých približne 42 % predstavujú organické zvyšky, 20 % papier a kartón, 11,5 % sklo, 1 % umelé hmoty a textil, 8,5 % jemný odpad a minerálne látky, 4 % kovy, 2 % drevo, koža a guma a 1 % ostatný odpad. Pri znižovaní množstva odpadu musí byť snaha zabrániť jeho vzniku. Pozeraj sa, ako sú výrobky, najmä potraviny, balené. Pritom zohľadňuj, ktoré obaly možno po určitej vhodnej úprave opäť použiť (recyklovať). Ak budeme správne odpad triediť (separovať), potom sa množstvo konečného odpadu zníži.

- Za ekologicky nevhodné považujem všetky výrobky, ktoré sa vyrábajú z ropy. Sú to napr. rôzne druhy lepidiel, vrátane kaučukových, ale aj fixky, ktoré obsahujú škodlivé chemikálie, vyrábané práve z ropy. To isté platí aj pre polystyrén. Pri jeho výrobe sa tiež používajú chemikálie, ktoré zväčšujú ozónovú dieru. V stánku s občerstvením alebo v bufete si žiadam nápoj alebo jedlo servírované na porcelánovom tanieri a v sklenom pohári. Vysvetlím im, že mi kúpené jedlo síce chutí, ale polystyrénová tácka, či plastový pohár, určený na jednorazové použitie, veľmi ubližuje prírode. Aj obaly na vajčka uprednostňujem papierové pred umelohmotnými. Príkladov som v našich obchodoch našiel naozaj veľa.
- Za ekologicky vhodné považujem výrobky predávané na hmotnosť a v jednoduchom balení, napr. v papieri. Za ekologicky vhodné vo väčšine prípadov považujem tie chemikálie, ktoré sú riediteľné vodou.
- Rád sa zapájam do súťaží v zbere papiera. Papier odovzdávam do zberu nezašpinený, bez prímiesí fólií a fotopapiera. Robím to s radosťou preto, lebo viem, že použitím jednej tony starého papiera na výrobu nového sa ušetrí život až 17 stromom.
- Sklené fľaše (zálohované) odnesiem do výkupu, ostatné sklo vhodím do triedeného zberu. Rozlišujem bezfarebné a farebné sklo. Recyklácia skla šetrí energiu na výrobu nového skla. Energia ušetrená z recyklácie jednej fľaše rozsvieti 100 W žiarovku na 4 hodiny.
- Druhotnou surovinou sú aj kovy. Viem, že železom sú i rôzne vrchnáky a prázdne konzervy. Oddeľujem však hliník, z ktorého sú vyrobené napr. alobaly, stanioly, hliníkový poškodený riad, viečka z jogurtov a termixov, niektoré rybie konzervy a pod. Hliníkové fólie so zalisovaným plastom alebo papierom sa nevykupujú. Hliník od železa ľahko rozoznám pomocou magnetu. Hliník je všeobecne ľahší a mäkkší.
- Z ekologického hľadiska je veľmi dôležité, aby sa do špeciálnych výkupní dostali aj suché batérie a použité ustaľovače alebo nádoby z chemikálií, pretože vážne a trvalo znečisťujú pôdu a vodu. Nespotrebované lieky sa snažím vrátiť do lekárne, staršie tabletky strácajú účinnosť a môžu byť naopak zdraviu škodlivé!
- Z prasknutých duší z bicykla nastrihám gumičky, niektoré krabice, igelitové tašky a vrecká opäť využijem ako obaly. Hľadám spôsob využitia odpadu. Nahovoril som otca, aby sme si v záhrade postavili skleník z prázdnych päťlitrových pohárov z uhoriek.
- Textil, ak je zachovalý, ponúknem do obchodu s použitým tovarom. Ak ho už nemôžem nikomu ponúknuť, odnesiem ho do zberu, ale bez zipsov a gombíkov. Zachovalé hračky ponúknem napríklad deťom v detských domovoch.

